

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/25005-7/25009 GK.
107
7/26133-7/26134 GK.120
7/26119 GK.134
7/26946 GK.135
18.06.2020
7/27052 GK.136
7/27960 GK.148

Sayı : 72416558-610-E.418202

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 20.02.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.621068 sayılı yazınız.
b) 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.630599 sayılı yazınız.
c) 27.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.639660 sayılı yazınız.
ç) 30.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.640081 sayılı yazınız.
d) 31.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.640568 sayılı yazınız.
e) 22.04.2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.646776 sayılı yazınız.

İlgi yazılarınız ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (15 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

7/25008
GK.102

**MARDİN MİLLETVEKİLİ SAYIN TUMA ÇELİK'İN 7/25008 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

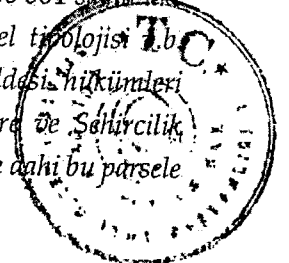
Tescilli parsellerde yer alan konutlardan yeniden ihyası mümkün olmayan 4 adet konutun tescil kaydı kaldırılmıştır. 2 adet taşınmazın tescil kaydı ise 2002 ve 2012 yıllarında plan çalışmaları sırasında kaldırılmıştır. Bunun yanı sıra terör olaylarından bugüne kadar 23 yapı Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilmiştir.

Diyarbakır ili, Suriçi bölgesinde, özellikle 2015-2016 yılları arasında sokağa çıkma yasağının yaşandığı 6 mahallede yer alan korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli taşınmazların bir bölümü tahrip olmuştur. Alanda bulunan tescilli yapılara ilişkin; 245 adet rölöve çizimi, 222 adet restitüsyon projesi ve 209 adet restorasyon projesi Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanmıştır. Ayrıca Bakanlığımız her yıl tescilli taşınmazlara yönelik fon ayırmakta olup 2019 yılında Suriçi Bölgesinde 5 adet evi hibe programına almıştır.

Konuya ilişkin olarak Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 23.03.2016 tarih ve 3873 sayılı kararı alınmıştır. Söz konusu kararda: "...Diyarbakır İli, Suriçi bölgesinde yıkılan yapılara ait orijinal yapı elemanlarının daha sonra değerlendirilmek üzere Müze Müdürlüğü uzmanları denetiminde ait olduğu alanda uygun bir şekilde muhafaza edilmesi gerektiğine..." karar verilmiştir. Bu alandaki çalışmalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Diyarbakır ili, Suriçi Bölgesi, Diyarbakır Kentsel Sit Koruma Amaçlı İmar Planında yapılan değişiklikler; 5233 sayılı Terör Ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanunun Geçici 6. maddesinde yer alan; "Bu alanlarda; imar planı, imar uygulaması, alt ve üst yapı projeleri, ruhsat ve yapım da dâhil olmak üzere bütün iş ve işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından resen yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bu alanlarda her tür ve ölçekteki meri imar planı, plan notları ve plan açıklama raporunda ilgili idarelere verilmiş görüş bildirme de dâhil her türlü görev ve yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçer." hükmü kapsamında Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda değerlendirilmiştir.

Diyarbakır Kentsel Sit Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notlarının 3.31 maddesi kapsamında, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 22.11.2017 tarih ve 5203 sayılı kararı ile Suriçi Bölgesine yönelik hazırlanan "Kentsel Tasarım Avan Projesi" uygun görülmüştür. Alınan kararda "...Diyarbakır İli, Sur ilçesi, Suriçi Bölgesi 1/2000 Ölçekli Kentsel Tasarım Avan Projesinin uygun olduğuna; Bu kapsamda uygun bulunan Kentsel Tasarım Projesi'nin sınırları dahilinde; Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 25.01.2017 tarih ve 681 sayılı ilke kararının 3.3. bölümü doğrultusunda gabari, kütle, malzeme, renk, cephe/plan/parsel tipolojisi, b. analiz örnekleri de uygun bulunduğu; 5233 sayılı Kanun'un geçici 6. Maddesi hükümleri kapsamında her tür ve ölçekteki proje çalışmaları ile ilgili görev ve yetkilerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda olması sebebiyle; Tescilli parsellere komşu olan veya aralarından yol geçse dahi bu parsel

cephe veren parsellerdeki yeni yapılanmalar ve diğer yeni yapılanmalar dahil olmak üzere Kentsel Tasarım Projesi uygun bulunan alana ilişkin uygulamaların Koruma Amaçlı İmar Planı Hükümleri doğrultusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nun izin ve denetiminde yapılmasına..." karar verilmiştir.

Suriçi Bölgesinde yer alan tescilsiz parsellerde yapılacak yeni yapılara; 5233 sayılı Kanun gereği, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 25.01.2017 tarih ve 681 sayılı Kentsel Sitler Koruma ve Kullanma Koşulları doğrultusunda, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 22.11.2017/5203 ile 22.11.2017/5229 tarih-sayılı kararları ile uygun görüş verilmiş olup çalışmalar Kentsel Tasarım Projeleri kapsamında yürütülmüştür.

Diyarbakır İli, Suriçi Bölgesinde tescilli yapılara yapılan müdahalelere ilişkin 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı kapsamında alınan Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun muhtelif kararlarında, yürütülecek çalışmaların Müze Müdürlüğü uzmanları gözetiminde yapılmasına yönelik kararlar alınmıştır.

Suriçi Bölgesine yönelik Diyarbakır Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı'nın kısmi olarak değiştirilmesine ilişkin konu Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.12.2016 tarih ve 4407 sayılı kararı ile değerlendirilmiş ve alınan kararda "... Ulaşım şemasındaki eksiklerin giderilmesi, ambulans, itfaiye vb. araçların ulaşılabilirlik şartlarının artırılması, bölgede terör tehdidi sebebiyle oluşabilecek güvenlik zafiyetini ortadan kaldırılmasına imkân tanıyacak ulaşım akslarının yeniden ele alınması ve terör olaylarının kontrol altına alınması amacıyla Suriçi'nin stratejik noktalarında konumlanacak ve günümüz şartlarına uyumlu teknik donanımına sahip, Suriçi geleneksel sokak dokusu ve mimari yapısına uygun "Emniyet Hizmet Alanları ve Tesisleri" yapılması kapsamında kısmi olarak değiştirilmesi'ne yönelik hazırlanan 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı ve plan notları ile plan raporunun üzerindeki düzeltmelerle uygun..." görüşü verilmiştir.

Söz konusu kararın alınmasında terör olayları sebebiyle geleneksel sokak dokusu ve mimari yapıda ağır hasar oluşması, bölgenin bu haliyle geleneksel nesillere aktarılmasının mümkün olmaması, yapı ve doku bütünlüğünün bozulmuş olması, ulaşım şemasındaki eksiklikler ve terör tehdidi nedeniyle oluşabilecek güvenlik zafiyetinin ortadan kaldırılması için emniyet hizmet alanlarının oluşturulması ile bazı ulaşım akslarının yeniden ele alınması gerekliliği esas olmuştur.

Soru önergesinde belirtilmiş olan 673 ada 98-99 nolu parsellerin bir bölümü yaşanan terör olayları esnasında yıkılmış olup, tescilli taşınmazın onarımına esas olmak üzere rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca onaylanmıştır.

